

Hvat er tilboðið — — Hvør er ábyrgdin

Havi sagt, at eg kenni tað darvandi fyri úrslitum í lønarsamráðingum, tá slíkar fara fram ígjøgnum fjølmiðlarnar.

Men nú onki útlit er fyri sambandi millum partarnar í trætuni um starvsfólkalønir í sjúkrahúsvirknum, og tað ikki er møgulegt ígjøgnum Útvarp Føroya at rætta rangar rættingar frá hinum partinum, er helst neyðugt at siga almenninginum frá, hvussu málið liggur, so hann kann meta um, um hann er tikin sum gisli við rimuligheit ella ikki.

Tá so yvirleknaræðið — sum ketta úr høvdatrogi — stutt boðar frá, at læknaskrivara eiga at verða fluttir fram lønarlaga, og eins og leggur ábyrgdina fyri at loysn ikki er fingin á lønartrætuni yvir á landsstýrið, so er enn meira neyðugt at greiða frá tí, sum fer fram, tí nú ljóðar sum er als ongin lønarhækking til læknaskrivara uppá tal.

Fyri 40 árum síðani var 1 yvirleknari við lands-sjúkrahúsið, men ongin læknaskrivari. Í Klaksvík og á Tvøroyri vóru tveir sjúkrahúslæknar, sum samstundis vóru komm-unulæknar.

Við stuttum millumbilum eru síðani yvirleknar settir og harafturat hjálparlæknar, so vit í dag hava 27 yvirleknar og eitt líknandi tal av hjálparlæknum.

Tá yvirleknari verður settur, fylgja ofta við 5-6 sjúkrasystur, 5-6 sjúkrá-hjálparar, gongspersonali og annað starvsfólk innan heilsuverkið, heruppi ½ - 1½ læknaskrivari.

Nógva pappírsarbeiðið í dag hevur gjørt tað neyðugt við serútbúnum skrivstovufólki læknunum til hjálpar, so hesir fáa meira tíð til sjúklingar og annað arbeiði ella til privatpraksis og fritíð, so burtursæð frá sakliga tørvinum á fleiri læknaskrivarum, kann ein skilja egináhuga yvirleknanna í at leggja uppi og úttala seg.

Men hugsar ein um yvirleknar sum leiðarar, ið hava skyldu til at hugsa um framtíðarmøguleikar hjá hesum samfelag at reka eitt so stórt heilsuverk sum okkara, og tað neyðturviliga, at lønar-

Súsanna Danielsen, fulltrúi og Atli Dam, lögmaður hava umboðað landsstýri í samráðingunum við Starvsmannafelagið

skipanin er hóskeiliga samantengd, so eru úttalislíni í fyrstu syftu »umkostningsfri« fyri yvirleknar- og iðru syftu ábyrgdarleys, tá ein hevur í huga, at tey eru sett fram alment, úttan at yvirleknar hava spurt hin partin, og úttan at teir hava sett seg inn í avleiðingarnar fyri lønarskipanini sum heild innan heilsuverkið og innan samlaðu almennum umsitingina.

Tíðin, har vit við meira og minni sakligum grundgevingum bert kunnu økja talið av yvirleknunum og harvið hjálparlæknum og starvsfólki, er farin. Meðan tú fyrr kundi loysa tær at tala um rakstrar-kvotur uppá 10-20% í rakstrarútreiðslum, eru vit nú piskað undir tær av at seta karmar á leið 2-3% árliga.

Skal tí verða pláss til vanligan lønarvøkstur til starvsfólkið, eru vit undir nýggjari lóg, sum sigur, at iløgukarmar skulu setast, vakstraravmarkingar fremjast og niðurskurðir gerast, so vit framvegis

orka at reka eitt effektivt heilsuverk.

Ti kemur nú meira uppá tal, hvørji stórv kunnu verða niðurløgd, tá nýggj gerast neyðug, og hvørji »speciali« kunnu verða løgd út aftur o.s.fr.

Men hvat vit so enn koma at gera, er brúk fyri serútbúnum læknaskrivarum og hesir skulu hava løn í eini skipan, sum hóskeiliga hongur saman, har sambæriligheit er millum bólkur, og sum á leið er »solidarisk«.

Starvsmannafagslimir yvirhøvur hava fingið 10,5 - 12,5% lønarhækking í høvuðssáttmálanum.

Harumframt er ómetaliga nógvt gjørt við »umnormeringar«, uppflytingar av einstaklingum og bólkum og smærri og stórrí umskipanir av bygnaði av stovnum.

Samlaða lønarhækkingin er tí væl omanfyri hesi 12%, og tað er ikki serliga »solidarisk«.

Læknaskrivara fáa sjálvandi eisini hesi 12% íni, men hava harafturat fingið tilboð um flytan

upp í hægri lønarflokki.

T.v.s. møguleika at ganga úr 9. flokki upp í 12. lønarflokki og hægri, tá serlig viðurskipti, so sum sjálvstøðugt arbeiði, útbúgving, serlig ábyrgd v.m. tala fyri hesum.

Landsstýrið metir, at tilboðið ikki kann økjust út um hetta og kemst tað m.a. av, at ein grein í sáttmálanum millum Starvsmannafelagið og Landsstýrið sigur, at javnsett útbúgving gevur javnsettan lønarflokki.

Hetta er áhugamál Starvsmannafelagsins eisini, og »Læruað Føroya« javnsetir í dag skrivstovuassistentar og læknaskrivara.

Ti er 9. lønarflokkur markið niðureftir og læknaskrivara skulu ikki framyvir stóða á i 9. flokki á 1. stigi fyri at verða roknaðir javnsettir við útbúna skrivstovuassistentar, men skulu læknaskrivara munandi longri upp í lønarflokki, so má javnsetanin framvegis galdast, og skal tá allur skrivstovubólkurin upp á

sama støði.

Hetta tók Starvsmannafelagið eisini fyri varni um við høvuðssamráðingina seinasta summ-ar.

Her er tí talan um nógvar milliónir, tá øll umsitingin verður havd í huga. Uppflytingarmøguleikin til 12. lønarflokki verður tí grundaður á serligu starvsviðurskipti læknaskrivara.

Uppfeittir metir landsstýrið at »generella« markið er sett av endaløn sjúkrasysturanna, sum mugu metast at hava ikki minni útbúgving og ábyrgd enn læknaskrivara, ja, i ávisum føri heldur størri, tí tær eru eldri, tá tær koma í starv og fyri ein part eru seinasta sold-ið. Viðvíkjandi »ordinatiónum«, skulu sjúkrasysturarnar fyrirbygja, at feilir verða gjørdir.

Hetta »generella« mark svarar til endaløn í 12. lønarflokki; men tað tekur ikki burtur møguleikan fyri at fara longri upp í løn, tá fyrirtreitar, nevndar omanfyri, eru til

staðar, og partarnir eru samdir um tað.

Men hetta er fyrst og fremst spurningur, ið verður at loysa í samráðingum, og hann kann als ikki verða loystur í verkfalli.

Samráðingar standa fyri um aðrar umflytingar, og skal tað gerast vanligt at fara í verkfall fyri at fáa umflytingar trýstar ígjøgnum, so kann landsstýrið ongantið aftur geva til-segn um at samráðast um slíkt í sáttmálaskeiðinum.

Starvsmannafelagið er aftaná hesi mongu lógligu og ólógligu verkfelli við at máa støðið undan sær sjálvum, sum ábyrgdar-kent felag.

Ti felagið leggur nú samfelagið lamið fyri eitt gott orð, t.d. við at stóða samferðslu, heilsuverki, telefontænastu og mongum øðrum.

Skulu hesi verkfelli halda fram, ger felagið seg til ótrúverðugan samfelagspartnara, ið ikki hevur fátáð, at tað er munur á at fara í verkfall fyri at fáa breyð á borðið, og at gera tað fyri at loysa serlig mál, sum hóast tey hava almikið at týða fyri eitt fátal, einki siga samfelagnum sum so.

Samfelagið er nú so samantvinnad, at alt ov stórt tal av ósekum gerst gisli hvørja ferð, verkfall er.

At tað skal vera so umráðandi, at allir læknaskrivara, sum virka í dag, skulu í 12. lønarflokki bein-angvin, hóast summar nærur ongan »anciennitet« hava, fær ein at ivast í, at tað eru komandi læknaskrivara og útbúgving teirra, sum felagið kennir umsorgan fyri. Heldur tykist áhugin vera, at útvega navngivnum limum eina lønarhækking, sum er 50 - 60% hægri, enn hon, vanligu limirnir hava fingið.

Lat meg siga nágreiniligi frá, hvat tilboð landsstýrisins merkir fyri verandi skrivara, so tey 15%-ini, starvsmannafelagsformaðurin talar um, koma-oppá pláss.

Landsstýrið hevur skotið upp at leggja prátið um 9. og 12. lønarflokki til viks og heldur tala um lønarstig.